

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ ด้วยการเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน
ชื่อหลักสูตร	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สาขาวิชา	พื้นฐาน
ชื่อผู้วิจัย/ตำแหน่ง	นางบังอร ภักดี /ครูผู้สอนสาขาพื้นฐาน
วุฒิการศึกษา	กศ.บ. วิชาเอกสังคมศึกษา
สถานศึกษาที่สังกัด	วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ
การติดต่อผู้วิจัย	086-6262922 E-mail :bangon_2213@hotmail.com
ปีที่ทำวิจัยการศึกษา	ระยะเวลาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562
ประเภทงานวิจัย	ประเภท 1 วิจัยการเรียนการสอน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ โดยการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ชั้นปีที่ 1/3 จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบกลุ่ม ของวิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ ตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยกิจกรรมให้ผู้เรียนเกื้อกูลกัน แบบเพื่อนช่วยเพื่อนในลักษณะ เก่งช่วยอ่อน ซึ่งเป็นวิธีการที่คนเก่งจะช่วยอธิบายแนะนำและแก้ไขปัญหาให้แก่คนที่เรียนอ่อนกว่า การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ และประเมิน ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ ได้พิจารณา และค้นพบความรู้ และการเห็นคุณค่าตนเอง ต่อความสำเร็จในการเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนรัก และมีความพร้อมที่จะเรียน มีความสุขในการเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การสอนโดยการจับคู่ (One-to-One Tutoring) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการเรียนสูง เลือกจับคู่กับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ แล้วทำหน้าที่สอนในเรื่องที่ตนมีความถนัดและมีทักษะที่ดี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะและวิธีดำเนินการสร้างและตรวจสอบประสิทธิภาพและคุณภาพ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทดสอบเพื่อหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ใช้รูปแบบการทดลองแบบ The single group pretest-posttest design โดยทำการทดสอบก่อนและหลังเรียน แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1/3 หลังใช้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับมาก

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกลยุทธ์หรือเครื่องมือที่มีความสำคัญ และมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนามนุษย์ ให้เป็นมนุษย์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การศึกษายังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและรับผิดชอบต่อสังคม ตามบทบาท และหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐาน ในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคแห่งโลกาภิวัตน์ และมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคง และความก้าวหน้าของประเทศชาติ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2545:3) รัฐจึงมุ่งจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน และให้คงสภาพการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ ตามสมควรแก่วัยและความสามารถ ดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ด้วยความตระหนักในความสำคัญของการศึกษาอันจะเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมให้ก้าวหน้า และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

วิชาหน้าที่พลเมือง และศีลธรรม เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ของสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ทุกสาขาวิชาต้องเรียน โดยมีเนื้อหาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนา การเป็นพลเมืองที่ดีตามหลักกฎหมาย ะการปกครองอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน และงานอาชีพได้ ซึ่งให้ผู้เรียนมีความตระหนัก ถึงหน้าที่ของพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ในการควบคุมความประพฤติของตนเอง สามารถนำความคิดความเชื่อ และความศรัทธาทางศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในการดำรงชีวิต เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และ สังคม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ผู้สอนจึงปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในการเรียน ข้อดีและประโยชน์ในการจัดการสอนวิธีนี้คือนักเรียนจะได้เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จัดให้ผู้เรียนเกื้อกูลกันอยู่เสมอ คือเพื่อนช่วยเพื่อนในลักษณะ เก่งช่วยอ่อน ซึ่งเป็นวิธีการที่คนเก่งจะช่วยอธิบายแนะนำและแก้ปัญหามาให้แก่นคนที่เรียนอ่อนกว่า การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ปฏิบัติ และประเมิน ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ ได้พิจารณา และค้นพบความรู้ความสามารถของตนเอง ให้ผู้เรียนมองเห็นภาพลักษณ์แห่งตน และการเห็นคุณค่าตนเอง ต่อความสำเร็จในการเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วย

หล่อหลอมให้ผู้เรียนรัก และมีความพร้อมที่จะเรียน มีความสุขในการเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การสอนโดยการจับคู่ (One-to-One Tutoring) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการเรียนสูง เลือกจับคู่กับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ แล้วทำหน้าที่สอนในเรื่องที่ตนมีความถนัดและมีทักษะที่ดี อันจะเป็นผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน ในรายวิชาหน้าที่พลเมือง และศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/3 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน ในรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/3 ด้วยการจัดการเรียน การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/3 โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ขอบเขตของการวิจัย

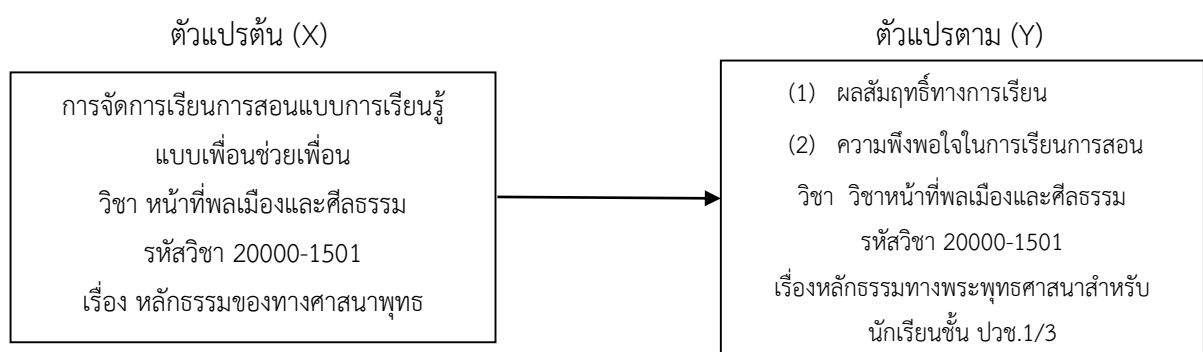
ประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวนนักเรียน 40 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ได้จากการเลือกแบบกลุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ระยะเวลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562
 - (2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่อง หลักธรรมของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/3 ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหาสาระ

ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนมีเนื้อหาสาระวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ ด้วยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีสาระการเรียนรู้ หน่วยที่ 8 หลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ หลักธรรมที่สำคัญของพระพุทธศาสนา ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- เบญจศีล - เบญจธรรม - ขรवासธรรม 4 - สติสัมปชัญญะ - สังคหวัตถุ 4
- พรหมวิหาร 4 - อิทธิบาท 4

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง คะแนนความรู้ความสามารถของนักเรียน ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในบทเรียนที่วัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. **การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Assisted Learning)** หมายถึง กิจกรรมอย่างหนึ่งที่จัดให้ผู้เรียนเกื้อกูลกันอยู่เสมอ คือเพื่อนช่วยเพื่อนในลักษณะ เก่งช่วยอ่อน ซึ่งเป็นวิธีการที่คนเก่งจะช่วยอธิบายแนะนำและแก้ไขปัญหาให้แก่คนที่เรียนอ่อนกว่า การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ และประเมิน ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ ได้พิจารณา และค้นพบความรู้ ความสามารถของตนเองให้ผู้เรียนมองเห็นภาพลักษณ์แห่งตนและการเห็นคุณค่าตนเอง ต่อความสำเร็จในการเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนรัก และมีความพร้อมที่จะเรียน มีความสุขในการเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การสอนโดยการจับคู่ (One-to-One Tutoring) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการเรียนสูงเลือกจับคู่กับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ แล้วทำหน้าที่สอนในเรื่องที่ตนมีความถนัดและมีทักษะที่ดี

3. **ความพึงพอใจของนักเรียน** หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องหลักธรรมพระพุทธศาสนา รายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ในภาคเรียนที่ 1/2562 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Likert rating scale)

4. **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้** หมายถึง กระบวนการออกแบบและปรับปรุงการจัดการจัดการเรียนรู้ของครูประกอบการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง และศีลธรรม เรื่องหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

5. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ห้อง 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

6. **หลักธรรมของพระพุทธศาสนา** หมายถึง หน่วยที่ 8 ในแผนการสอน ชื่อหน่วย หลักธรรมและคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ เรื่อง หลักธรรมของพระพุทธศาสนา

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ความหมายของการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นแนวความคิดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการกระจายบทบาทการสอนจากครูไปสู่นักเรียนนับว่าเป็นวิธีการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และได้มีผู้กล่าวถึงความหมายไว้ดังนี้

ชูศรี วงศ์รัตน์ และคณะ (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 12) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning) เป็นการเรียนรู้โดยให้นักเรียนช่วยเพื่อนซึ่งกันและกัน แทนที่ครูจะเป็นผู้สอนโดยตรงเป็นการสอนกันตัวต่อตัวที่เพื่อนอาจช่วยเหลือแนะนำเพื่อนโดยตรง หรือใช้สื่อการเรียนรู้อื่นมาประกอบ เช่น แบบฝึก หนังสือเรียนเล่มเล็ก บทเรียนสำเร็จรูป วีดิทัศน์คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนซึ่งมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ระหว่างกัน ถ้าครูผู้สอนและผู้เรียนคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยครูเป็นที่ปรึกษาและคอยดูแลนักเรียนตลอดเวลา

สุนทร สินธพานนท์ และคณะ (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 12) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการสอนวิธีหนึ่งที่สืบทอดเจตนารมณ์ของปรัชญาการศึกษาที่ว่า learning by doing ตามแนวทฤษฎีของ John Dewey โดยเน้นการให้นักเรียนมีการรวมกลุ่มเพื่อการทำงานร่วมกันหรือการปฏิบัติ ในกิจกรรมการเรียนการสอน อาจกล่าวได้ว่าการสอนแบบเพื่อนช่วยสอนนั้นเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย และยังมุ่งให้ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำได้รับประโยชน์จากเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่าหรือมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง

Imel (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 12) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนจับคู่สอนกันเอง

Thomas (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 12) กล่าวว่า เป็นกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการเรียนสูงกว่าและได้รับการฝึกฝน รวมทั้งอยู่ภายใต้ความควบคุมจากครูผู้สอนช่วยเหลือผู้เรียนคนอื่นในการเรียน โดยเป็นผู้เรียนที่อยู่ระดับชั้นเดียวกัน

Topping (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 13) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และทักษะโดยการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจากเพื่อนร่วมชั้นที่ได้จากการจับคู่กัน โดยผู้เรียนทั้งคู่ช่วยเหลือกันเรียนและได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยอาศัยการกระทำ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน โดยรับบทบาทเป็นนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยการวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการฝึกหัดนักเรียนผู้สอนให้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการที่มุ่งให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจต่อการเรียน มากขึ้น เนื่องจากนักเรียนทุกคนเป็นผู้มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เรื่องกระบวนการกลุ่มของนักศึกษาโดยเน้น การให้นักศึกษาช่วยเหลือกัน ตลอดจนเห็นคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อให้นักศึกษาที่มีระดับความแตกต่างกัน สามารถเรียน ประสบการณ์อย่างเดียวกันได้
3. เพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ มากขึ้น เช่น จากเพื่อน นักศึกษาด้วยกัน หรือจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาประกอบการเรียน
4. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดี รวมทั้งแรงจูงใจในการเรียน เนื่องจากนักศึกษา ผู้สอนรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง หรือรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จในการเรียน เนื่องจากมีโอกาสได้ทำ ประโยชน์ให้กับเพื่อนนักศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาที่จะลดความกังวลในเรื่องข้อบกพร่องของตนเอง
5. เพื่อให้การเรียนการสอนมีลักษณะเป็นการสื่อสารมากขึ้น ลักษณะ ดังกล่าวจะทำปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาดีขึ้น เนื่องจากบรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นกันเอง
6. ครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำให้ค่าปรึกษา และคอยสังเกต ตลอดจนทำ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม

1.3 รูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

Miller, Barbetta and Heron (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 14) ได้กล่าวถึง รูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้หลายรูปแบบดังนี้

1. การสอนโดยเพื่อนร่วมชั้น (Classwide-Peer Tutoring) เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทั้งสองคนที่จับคู่กันมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนทั้งสองสลับบทบาทเป็นทั้งนักเรียนผู้สอนที่คอยถ่ายทอดความรู้ให้แก่กันนักเรียนผู้เรียน และนักเรียนผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการสอน
2. การสอนโดยเพื่อนต่างระดับชั้น (Cross-Age Peer Tutoring) เป็นการสอนที่มีการจับคู่ระหว่างผู้เรียนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน โดยให้ผู้เรียนที่มีระดับอายุสูงกว่าทำหน้าที่เป็นผู้สอนและให้ความรู้ ซึ่งผู้เรียนทั้งสองคนไม่จำเป็นต้องมีความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกันมาก
3. การสอนโดยการจับคู่ (One-to-One Tutoring) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกว่าเลือกจับคู่กับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำกว่าด้วยความสมัครใจของตนเอง แล้วทำหน้าที่สอนในเรื่องที่ตนมีความสนใจ มีความถนัดและมีทักษะที่ดี
4. การสอนโดยบุคคลที่บ้าน (Home-Based Tutoring) เป็นการสอนที่ให้บุคคลที่บ้านของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสอน ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาความรู้ความสามารถแก่บุตรหลานของตนระหว่างที่บุตรหลานอยู่ที่บ้าน

Maheady (1994, p. 269-289) ได้รวบรวมกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1. การสอนโดยเพื่อนต่างระดับชั้น (Cross-Age Tutoring) เป็นการสอนที่มีการจับคู่ระหว่างผู้เรียนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน โดยให้ผู้เรียนที่อยู่ในระดับชั้นสูงกว่าหรือผู้เรียนที่มีอายุกว่า ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลและความควบคุมของครูผู้สอน เป็นผู้รับผิดชอบ ช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนน้อยกว่า

2. การสอนโดยการสลับบทบาท (Reverse-Role Tutoring) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนจับคู่กันทำกิจกรรม โดยเป็นการจับคู่ระหว่างผู้เรียนที่มีระดับอายุมากกว่าแต่เป็นผู้ที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำกว่า หรือเป็นผู้ที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ กับผู้เรียนที่อายุน้อยกว่า แต่มีระดับสติปัญญาที่อยู่ในระดับปกติ ผู้เรียนทั้งสองจะได้สลับบทบาทกันเป็นทั้งนักเรียนผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้และนักเรียนผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการสอนนี้ยังเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรับรู้คุณค่าในตนเอง

3. การสอนโดยเพื่อนร่วมชั้น (Classwide-Peer Tutoring) เป็นการสอนที่มีการจัดกิจกรรมโดยครูแบ่งผู้เรียนออกเป็นสองทีม ภายในแต่ละทีมมีการจับคู่กันเพื่อร่วมกันทำกิจกรรม ผู้เรียนแต่ละคู่จะได้สลับบทบาทกันเป็นทั้งนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนในขณะทำกิจกรรม หากนักเรียนผู้เรียนทำสิ่งใดได้ถูกต้องจะได้รับการเสริมแรงจากนักเรียนผู้สอนเพื่อนเป็นการสร้างกำลังใจแก่นักเรียนผู้เรียน และการสอนนี้ยังเป็นวิธีสอน ที่สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย เนื่องจากมีการแข่งขันระหว่างทีม มีการประกาศทีมที่ชนะและมอบของรางวัลให้นักเรียน

จากรูปแบบการสอนเพื่อนช่วยเพื่อนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีหลากหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบกลวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถผู้เรียนได้โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละคนแต่ละระดับชั้น ซึ่งในที่นี่ผู้ศึกษาได้ปรับเอารูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนสอนโดยการจับคู่ (One-to-One Tutoring) ซึ่งเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกว่าเลือกจับคู่กับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำกว่าด้วยความสมัครใจของตนเอง แล้วทำหน้าที่สอนในเรื่องที่ตนมีความสนใจ มีความถนัดและมีทักษะที่ดี

1.4 หลักการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

Bender (2002, p. 115-139) กล่าวถึงหลักการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่าการให้เพื่อนช่วยเพื่อนจะมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ควรดำเนินไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. เพื่อนผู้สอนจะต้องมีทักษะที่จำเป็น เช่น ความเข้าใจในจุดประสงค์ของการสอนจำแนกได้ว่าคำตอบที่ผิดและคำตอบที่ถูกต่างกันอย่างไร รู้จักการให้แรงเสริมแก่เพื่อนผู้เรียน รู้จักบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนของเพื่อนผู้เรียน และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนผู้เรียน

2. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลทั้งสองช่วยกันบรรลุเป้าหมายในการเรียน

3. ครูเป็นผู้กำหนดขั้นตอนในการสอนให้ชัดเจนและให้เพื่อนผู้เรียนดำเนินการตามขั้นตอนเหล่านั้น

4. สอนทีละขั้นหรือทีละแนวคิดจนกว่าเพื่อนผู้เรียนเข้าใจดีแล้วจึงสอนขั้นต่อไป

5. ฝึกให้เพื่อนผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของเพื่อนผู้เรียนด้วยว่าพฤติกรรมใดแสดงว่าเพื่อนผู้เรียนไม่เข้าใจ ทั้งนี้จะได้แก้ไขถูกต้อง

6. เพื่อนผู้สอนควรบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนของเพื่อนผู้เรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

7. ครูผู้ดูแลรับผิดชอบจะต้องติดตามผลการสอนของเพื่อนผู้สอนและการเรียนของเพื่อนผู้เรียนด้วยว่าดำเนินการไปในลักษณะใด มีปัญหาหรือไม่

8. ครูให้แรงเสริมแก่ทั้ง 2 คนอย่างสม่ำเสมอ

9. ช่วงเวลาในการให้เพื่อนช่วยเพื่อนไม่ควรใช้เวลานานเกินไป งานวิจัยระบุว่าระยะเวลา ที่
มีประสิทธิภาพในการให้เพื่อนช่วยเพื่อนในระดับชั้นประถมศึกษาอยู่ระหว่าง 15– 30 นาที

10. เพื่อนผู้สอนมีการยกตัวอย่างประกอบการสอน จึงจะช่วยให้เพื่อนผู้เรียนเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

1.5 ประโยชน์เรียนรู้แบบเพื่อนช่วยสอน

1. ประโยชน์สำหรับครู ทำให้มีครูเพิ่มขึ้นจากเดิมมี 1 คน ใน 1 ห้องเรียน เมื่อมีเพื่อนนักเรียนช่วยสอน จึงเท่ากับว่ามีครูมากกว่า 1 คน ในห้องเรียน ครูมีคนที่ช่วยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและทั่วถึงยิ่งขึ้น

2. ประโยชน์สำหรับนักเรียน นักเรียนจะได้รับผลประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย คือนักเรียนผู้ช่วยสอน จะเกิดทักษะในการเรียนรู้และทักษะทางสังคมมากขึ้นนักเรียนผู้ถูกสอน จะเรียนรู้ได้ดีขึ้นจากการใช้ภาษาของเพื่อนในวัยเดียวกัน

3. เป็นการเรียนรู้วิถีการเรียนรู้ การทำงานต่าง ๆ ที่เราอาจจะเคยทราบมาก่อน สิ่งเหล่านี้จะมาจากการประสบการณ์ เทคนิควิธีต่าง ๆ ของคู่เพื่อนช่วยเพื่อนหรือทีมเพื่อนช่วยเพื่อน

4. เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ มุมมองความคิดต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อช่วยกันพัฒนาความรู้เดิมที่มีอยู่ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. สร้างความสัมพันธ์และความสามัคคี เพราะกระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อนต้องเกิดจากการทำงานเป็นคู่หรือเป็นทีม ดังนั้นการมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันย่อมทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ดีตามมา

1.6 ข้อเสนอแนะสำหรับครูในการสอนโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ในการสอนโดยเพื่อนช่วยสอนเป็นวิธีการที่ดีวิธีหนึ่ง ครูควรคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกงานหรือเนื้อหาที่เหมาะสม เพราะกิจกรรมบางอย่างอาจไม่เหมาะสมสำหรับการใช้วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยสอน

2. การประเมินความต้องการของผู้เรียนก่อนการสอน เพื่อทราบว่านักเรียนยังขาดความรู้ความสามารถในเรื่องใดบ้าง

3. การจัดเตรียมกิจกรรมและสื่อการสอนไว้ให้พร้อม การเตรียมขั้นตอนการสอนให้ง่าย เพื่อให้ให้นักเรียนผู้ช่วยสอนปฏิบัติตาม ดังนี้

3.1 การจับคู่ผู้ช่วยสอนกับผู้เรียนให้เหมาะสม

3.2 การฝึกนักเรียนผู้ช่วยสอนให้มีความเข้าใจในบทบาทก่อน

3.3 การจ้ดรายการปฏิบัติแต่ละวันให้แน่นอน เพื่อให้ผู้ช่วยสอนแน่ใจและปฏิบัติตามตารางที่กำหนด

3.4 การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน

3.5 การตรวจสอบความก้าวหน้าทั้งผู้ช่วยสอนและผู้ถูกสอน อาจตรวจสอบได้ทุกสัปดาห์ เพื่อดูความก้าวหน้าและสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

4. การให้กำลังใจผู้ช่วยสอน เช่น ประกาศเกียรติคุณให้เขาเป็นที่ยอมรับ ให้เกียรติบัตรให้รางวัล อาจเป็นเสื้อยืดทีม สมุดบันทึก ฯลฯ เป็นต้นการสอนให้เด็กเป็นผู้ช่วยสอนที่ดี ดังนี้

4.1 ก่อนจะให้เด็กช่วยสอน ครูต้องอธิบายหรือสอนเทคนิคการเป็นผู้ช่วยสอนให้เด็กเข้าใจเป็นอย่างดีในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดย

4.2 อธิบายให้เข้าใจถึงแนวทางการสอน

4.3 บอกลักษณะงานประจำให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน

4.4 อธิบายให้เด็กเข้าใจถึงงานที่ต้องทำ

4.5 บอกวิธีทาง "ทำอย่างไรจึงจะผูกมิตรกับผู้ถูกสอน"

4.6 สอนขั้นตอนง่าย ๆ ในการสอนให้เด็กผู้ช่วยสอนเข้าใจวิธีการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 แสดง สาธิต อธิบาย ให้ผู้ถูกสอนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ต้องการสอน

ขั้นที่ 2 สอบถามความเข้าใจที่แสดง สาธิต หรืออธิบายให้ฟังแล้ว

ขั้นที่ 3 ให้เด็กผู้ถูกสอนปฏิบัติพร้อม ๆ กับผู้ช่วยสอน

ขั้นที่ 4 ให้เด็กผู้ถูกสอนปฏิบัติเอง โดยผู้ช่วยสอนไม่ต้องช่วยเหลือ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และอาจผลัดกันเป็นผู้ถาม-ตอบด้วยก็ได้

(1) สอนทักษะในการทำงานกับผู้อื่น พัฒนาทักษะทางสังคมให้ผู้ช่วยสอน

(2) สอนวิธีการวัด/การตรวจสอบผู้เรียน ให้เด็กผู้ช่วยสอนเข้าใจ

(3) สอนให้เด็กผู้สอนจดบันทึกความก้าวหน้าของผู้เรียน

(4) สอนเคล็ดลึกลับในการเป็นผู้สอน เช่น ใจเย็น ไม่เร่งเร้าผู้เรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2556) ให้คำจำกัดความผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือคุณลักษณะ รวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถสมองของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไร ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน และ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ รวมทั้งความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรมต่าง ๆ ก็เป็นผลมาจากการฝึกฝนด้วย

สิริสรณ์ สิทธิรินทร์ (2554, หน้า 18) กล่าวว่า ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความสำเร็จทางการเรียนของบุคคลที่วัดได้จากกระบวนการทดสอบหรือกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบวิธีการอย่างหลากหลาย เช่น การตรวจผลงานของผู้เรียนการสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร ได้มาตามหลักการวัดและประเมินผล ที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ความคิดหรือพุทธิพิสัย ด้านอารมณ์และความรู้สึกหรือจิตพิสัย และด้านทักษะปฏิบัติหรือทักษะพิสัยที่ผู้สอนกำหนดไว้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง สำหรับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงความรู้ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ในบทเรียนภาษาอังกฤษเรื่อง Animal World เรื่อง Leisure Activities และ เรื่อง Jobs และ ความสามารถในการนำคำศัพท์ไปใช้ในการอ่าน การพูด การเขียน และการฟัง

2.2 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และอเนกกุล กริแสง (2553, หน้า 22) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นกระบวนการวัดปริมาณผลการศึกษเล่าเรียนว่าเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากผลการทดสอบ

ยุทธนา ปัญญาดี (2553, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าหมายถึงกระบวนการวัดผลทางการศึกษเล่าเรียนว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู่มากเพียงใด หลังจากได้เรียนในเรื่องนั้นๆ

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง วิธีการวัดผลการศึกษเล่าเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใดหลังจากที่ได้ศึกษาในเรื่องดังกล่าว

2.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สิริสรณ์ สิทธิรินทร์ (2554 : 20) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือว่าสิ่งใดก็ตามที่มีปริมาณอยู่จริงสิ่งนั้นสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว ซึ่งผลการวัดจะเป็นประโยชน์ในลักษณะทราบและประเมินระดับความรู้ทักษะและเจตคติของนักเรียนและระดับความรู้ความสามารถตามแนวคิดของ Bloom มี 6 ระดับ ได้แก่ 1) ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การนำไปใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ และ 6) การประเมินค่า

สุพัตรา เกษมเรืองกิจ (2551, หน้า 33) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือการทดสอบแบบอิงกลุ่ม หรือการวัดผลแบบกลุ่ม และการทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการวัดแบบอิงเกณฑ์

2.4 ลักษณะการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพาณิชย์. (2523, หน้า137) ได้แบ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติการ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าว ในรูปการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาซึ่งเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรม ความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์”

2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2531, หน้า146-147) ได้แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้เป็น 2 พวก คือ

1. แบบทดสอบของผู้สอน หมายถึง ชุดคำถาม ที่ผู้สอนเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนในห้องเรียนว่า ผู้เรียนมีความรู้มากแค่ไหน บกพร่องที่ตรงไหน จะได้สอนซ่อมเสริม หรือเป็นการวัดดูความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สอน

2. แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา หรือจากผู้สอนที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองคุณภาพหลายครั้ง จนกระทั่งคุณภาพดีพอ จึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบ บอกวิธีสอบและมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนด้วย

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้ตรวจสอบความรู้ทักษะและสมรรถภาพสมองที่นักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูส่วนใหญ่จะใช้วิธีการทดสอบโดยให้นักเรียนตอบลงในกระดาษคำตอบที่เรียกว่าการสอบข้อเขียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลมาจากองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intellectual Factor) และองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non-intellectual Factor) การที่บุคคลจะประสบผลสำเร็จทางการศึกษามากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้งสองนี้ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญ ส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้หรือสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เป็นความสามารถในการคิดของบุคคล อันเป็นผลมาจากการสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ รวมถึงความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งความสามารถเหล่านี้วัดได้หลายทางเป็นต้นว่า วัดสมรรถภาพทางสมอง วัดความถนัดทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหาส่วนตัวองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา ก็มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่น้อยซึ่งได้แก่ ทักษะที่มีต่อวิชาที่เรียน รูปแบบการสอนสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา คุณภาพการสอนของผู้สอน ลักษณะการคบเพื่อน การศึกษาของบิดามารดา เป็นต้น (อารมณ สนาน ภู, 2539, หน้า 17-18)

3. ความพึงพอใจ

3.1 ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจหมายถึงรัก และชอบใจ ผกามาตเขียนนา (2562) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลนั้นได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือเป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการระดับความพึงพอใจจะแตกต่างกันขึ้นกับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ต่างกันแล้วแต่บุคคล

รองศาสตราจารย์จิตติมา อัครธิตพิงศ์ (2552) กล่าวว่า “ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจเป็นไปในเชิงการประเมินค่าว่าความรู้สึกหรือ ทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ”

จิราพร กำจัดทุกข์(2552) ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่เป็นการยอมรับความรู้สึกที่ยินดีความรู้สึกชอบในการได้รับการตอบสนองตามความคาดหวังหรือความต้องการที่บุคคลนั้นได้ตั้งใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึงความยินดี ความพอใจชอบใจและมีความสุขที่ความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งใจไว้บรรลุผลหรือสมหวังนั่นเองสำหรับนักเรียนแล้วส่วนใหญ่มักย่อมจะมีความต้องการหรือความคาดหวังว่ากิจกรรมการเรียนการสอนจะสามารถช่วยให้สามารถเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นหรือได้ผลการเรียนดีขึ้นนั่นเองซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจหรือผลการสอบ

3.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของงานบริการ การที่จะให้องค์กรทำงานประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควร อย่ายิ่งที่จะต้องศึกษาให้ลึกซึ่งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

บุษบา ปานดำรงค์ (2555) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในงานอาชีพโดยใช้ วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนวิทยาลัยเทคนิคลำปาง พบว่านักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนนักเรียนแต่ละคู่คอยช่วยเหลือดูแลและอธิบายงาน/กิจกรรมหรือบทเรียนต่าง ๆ ร่วมกันเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนและการเรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช่วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับดี

ศิธร เทียนขาว. (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหว้า การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ให้มีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 และเพื่อวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป โดยใช้เทคนิคนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เมื่อปีการศึกษา 2551 พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระ เปลี่ยนรูปและสระลดรูป อยู่ในระดับต่ำ มีผลการเรียนรู้หลังเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากสภาพปัญหา ผู้วิจัยได้จัดทำและใช้แบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบวัด

เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยขึ้น เพื่อใช้แก้ปัญหาดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบบประเมินประสิทธิภาพการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาค่าร้อยละ (%) ผลการวิจัยพบว่า หลังการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหว้า ดังนี้ ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน มีประสิทธิภาพ 93.17 / 84.50 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูป และสระลดรูป โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 84.50 มีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน อยู่ในระดับดีมาก

ดวงนิสา เสี่ยวทอง (2551). ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจในการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักวิชาการ ใช้โปรแกรมตารางของนักศึกษาแผนกคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยการอาชีพตากใบ ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลสนามสำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักศึกษาแผนกคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยการอาชีพตากใบ ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 54 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ความพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชาการใช้โปรแกรมตารางของนักศึกษาแผนกคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยการอาชีพตากใบ ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2551 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ความพึงพอใจระดับมาก ยกเว้นการทบทวนความรู้ด้วยตัวเอง พึงพอใจในระดับปานกลาง และแนวทางในการแก้ไขพัฒนาผู้เรียน ครูควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ อิศระทางความคิดในการทำงาน การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวเอง การลงมือปฏิบัติงานด้วยตัวเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน การทบทวนความรู้ด้วยตัวเอง ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม ทักษะการใช้โปรแกรม และความสามารถในการนำโปรแกรมไปใช้งาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ห้อง 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ จังหวัดชลบุรี ที่เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม (20000-1502) จำนวนนักเรียน 40 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ได้จากการเลือกแบบกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

**เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการสอนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถาม
ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน**

1. **แผนการสอน** ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นแผนการสอนวิชาวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม (20000-1502) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 สัปดาห์ที่ 3 เรื่อง หลักธรรมของพระพุทธศาสนา ประกอบไปด้วยสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที โดยก่อนสร้างแผนการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด แนวการสอน หลักสำคัญ ตลอดจนขั้นตอนของการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.2 ศึกษาคำอธิบายรายวิชาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม (20000-1502) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสร้างแผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล

1.3 สร้างแผนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยมีขั้นตอนการสร้างแผนการสอน ดังต่อไปนี้

- กำหนดวัตถุประสงค์การสอน และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

- กำหนดวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- สร้างแผนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 1 แผน

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้วไปนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและกิจกรรม

5.เมื่อปรับแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปใช้จริง

2. **แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** จำนวน 6 หัวข้อย่อย แบ่งตามเนื้อหาที่กำหนดขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาคำอธิบายรายวิชา และวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม (20000-1502) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสร้างแบบฝึกหัดกิจกรรม การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

- กำหนดวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- สร้างแบบฝึกหัดกิจกรรม เรื่อง หลักธรรมของพระพุทธศาสนา โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตามแผนการสอนที่กำหนด แบบฝึกหัดกิจกรรมมีลักษณะ

เป็นเนื้อหาสรุปแต่ละหัวข้อที่กำหนด และมีคำถามหัวข้อย่อย 1 คำถาม เพื่อเป็นการสรุปความคิดก่อนการกลับไประดมความคิดกับสมาชิกในกลุ่มอีกครั้ง โดยหัวข้อเรื่องตามเนื้อหาที่จะศึกษามีทั้งหมด 6 หัวข้อเรื่อง จัดทำหัวข้อเรื่องละ 6 ชุด สำหรับนักเรียนที่จัดกลุ่มทั้งหมด 6 กลุ่ม ภายในกลุ่มให้จับคู่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประกอบด้วย

หัวข้อที่ 1	เบญจศีล-เบญจธรรม
หัวข้อที่ 2	ฆราวาสธรรม 4
หัวข้อที่ 3	อิทธิบาท 4
หัวข้อที่ 4	สังคหวัตถุ 4
หัวข้อที่ 5	พรหมวิหาร 4
หัวข้อที่ 6	สติสัมปชัญญะ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scales) ตามเกณฑ์การของลิเกอ์ท (Likert) ลักษณะแบบสอบถามเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อเกมและสถานการณ์จำลองที่เล่นโดยกำหนดความคิดเห็น 5 ระดับคือชอบมากที่สุดชอบมากชอบปานกลางชอบน้อยชอบน้อยที่สุดโดยกำหนดเกณฑ์การใช้คะแนนดังต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ชอบมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ชอบมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ชอบปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ชอบน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ชอบน้อยที่สุด

ในการพิจารณาว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกทักษะอยู่ในระดับใดจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ของรวิวรรณ ชินตระกูล (2535) ดังนี้

4.50-5.00	=	ชอบมากที่สุด
3.50-4.49	=	ชอบมาก
2.50-3.49	=	ชอบปานกลาง
1.50-2.49	=	ชอบน้อย
1.00-1.49	=	ชอบน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบทดสอบประเมินผลการเรียนรู้ ลักษณะข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยทำการทดสอบขึ้นก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

การให้คะแนนนั้น แบบทดสอบมีทั้งหมด 20 ข้อ จำนวน 20 คะแนน นักเรียนต้องเลือกคำตอบให้ถูกต้อง 1 ข้อ จึงจะได้ 1 คะแนน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินซึ่งช่วงคะแนนที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดระดับคุณภาพมีดังต่อไปนี้

1 - 4	คะแนน	อยู่ในระดับ	น้อยมาก
5- 8	คะแนน	อยู่ในระดับ	น้อย
9 - 12	คะแนน	อยู่ในระดับ	พอใช้
13 - 16	คะแนน	อยู่ในระดับ	ดี
17- 20	คะแนน	อยู่ในระดับ	ดีมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูผู้สอน โดยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้องของเนื้อหา

- การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (แบบประเมินผลการเรียนรู้) โดยนำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ ได้แก่

- นางสาวพิรพร กาญจนอุทัยศิริ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
- นางสาววิไลลักษณ์ สิทธิ หัวหน้าสาขาพื้นฐาน
- นางสาวแวววัน นฤมล ครูปฏิบัติการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม

- แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำแบบประเมินเพื่อสอบถามความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาหาความเที่ยงตรง ความถูกต้องของข้อคำถาม ได้แก่

- นางสาวพิรพร กาญจนอุทัยศิริ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
- นางสาววิไลลักษณ์ สิทธิ หัวหน้าสาขาพื้นฐาน
- นางสาวแวววัน นฤมล ครูปฏิบัติการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมการ

วิเคราะห์ข้อมูล / ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนก่อน-หลังเรียนของแบบทดสอบการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

2. ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยการหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมและจำแนกตามความคิดเห็นของกลุ่มทดลองต่อวิธีการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตาราง ผลคะแนนก่อน-หลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบปรนัยจำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน ปรากฏผลดังนี้

ลำดับที่	ก่อนการจัดการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน นักเรียน จำนวน 40 คน		หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มนักเรียน จำนวน 40 คน	
	คะแนน (20)	ร้อยละ	คะแนน (20)	ร้อยละ
1	10	50	14	70
2	8	40	14	70
3	8	40	16	80
4	10	50	14	70
5	8	40	12	60
6	10	50	14	70
7	10	50	18	90
8	8	40	12	60
9	8	40	12	60
10	10	50	14	70
11	10	50	14	70
12	12	60	14	70
13	10	50	16	80
14	10	50	18	90
15	14	70	16	80
16	10	50	18	90
17	10	50	18	90
18	14	70	18	90
19	10	50	18	90
20	10	50	18	90
21	12	60	10	50
22	10	50	12	60
23	12	60	16	80
24	10	50	16	80
25	10	50	18	90
26	8	40	12	60

27	10	50	16	80
28	14	70	16	80
29	12	60	14	70
30	12	60	20	100
31	10	50	18	90
32	10	50	16	80
33	10	50	16	80
34	12	60	16	80
35	12	60	18	90
36	10	50	18	90
37	14	70	16	80
38	14	70	16	80
39	12	60	18	90
40	10	50	18	90
รวมเฉลี่ย	10.60	53	15.70	78.50

ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนเรียนหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
ก่อนเรียน	40	10.60	1.77	13.80	0.00**
หลังเรียน	40	15.70	2.33		

จากตาราง แสดงผลคะแนนทั้งก่อนเรียน - หลังเรียน ผลการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ นักเรียนที่ใช้เป็นประชากรในการทดสอบคือ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวน 40 คน มีผลการทำแบบทดสอบหลัง การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 15.70) และผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 10.60) แสดงให้เห็นว่านักเรียน ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ซึ่งปรากฏว่าได้ผลและมีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้คาดหวังไว้

ซึ่งจากตารางทดสอบสมมติฐานพบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีค่าคะแนนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนจริง ตามตารางที่แสดงข้างต้นจึงยอมรับสมมติฐานว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาชีววิทยาหน้าทีพลเมืองและศีลธรรม เรื่องหลักธรรม

ของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/3 โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตารางที่ ความพึงพอใจของนักเรียนด้วยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	แปลความหมาย
1	คำอธิบายวิธีการเรียนรู้ร่วมกันชัดเจน	4.05	0.56	มาก
2	การแบ่งกลุ่มเหมาะสม	3.95	0.72	มาก
3	การแบ่งเวลาในการของสมาชิกแต่ละกลุ่มเหมาะสม	4.03	0.63	มาก
4	การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่มเหมาะสม	4.08	0.66	มาก
5	การแบ่งงานของสมาชิกในกลุ่มเหมาะสม	3.97	0.63	มาก
6	สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำงานเสร็จตามเป้าหมาย	4.05	0.69	มาก
7	การนำเสนอผลงานในชั้นเรียนตรงตามวัตถุประสงค์	4.13	0.66	มาก
8	การนำเสนอผลงานสามารถสรุปสาระเนื้อหาได้ครบถ้วน	3.90	0.79	มาก
9	การใช้เวลาในการนำเสนอผลงานเหมาะสมเสร็จทันเวลา	3.72	0.79	มาก
10	นักเรียนนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.87	0.61	มาก
	รวม	3.97	0.67	มาก

จากตารางพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.97) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าประเด็นการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนตรงตามวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.13) รองลงมากิจกรรมการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่มเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการใช้เวลาในการนำเสนอผลงานเหมาะสมเสร็จทันเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.72)

บทสรุปการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1. จากการศึกษา การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอน ในรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ห้อง 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 สรุปผลการศึกษาผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 10.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.77 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 15.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.33 เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและ

หลังเรียน พบว่า การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ ที่เรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบ เพื่อนช่วยเพื่อน หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยภาพรวมทั้ง 10 ข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ รองลงมาคือด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกัน และกันของสมาชิกในกลุ่มเหมาะสม คำอธิบายวิธีการเรียนรู้ร่วมกันชัดเจน สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำงาน เสร็จตามเป้าหมาย การแบ่งเวลาในการของสมาชิกแต่ละกลุ่มเหมาะสม การแบ่งงานของสมาชิกในกลุ่ม เหมาะสม การแบ่งกลุ่มเหมาะสม การนำเสนอผลงานสามารถสรุปสาระเนื้อหาได้ครบถ้วน นักเรียนนำความรู้ จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และใช้เวลาในการนำเสนอผลงานเหมาะสมเสร็จทันเวลา ตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียน ด้วยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกชั้นตอน โดยการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เป็นคู่หรือกลุ่มย่อย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการ ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทเรียน ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำและ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแสดงให้เห็นว่าผู้เรียน สามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วยวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และสอดคล้อง กับงานวิจัย บุชบา ปานดำรงค์ (2555) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารในงานอาชีพ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน วิทยาลัยเทคนิคลำปาง พบว่า นักเรียนมีความ สนุกสนานในการเรียน นักเรียนแต่ละคู่คอยช่วยเหลือดูแล อธิบายงาน/กิจกรรม หรือบทเรียนต่าง ๆ ร่วมกันเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อน และการเรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อ การใช้วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับดี

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังด้วยวิธีการเรียน เรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ.01

(2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ การเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= 3.97) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.13)การยอมรับฟัง ความคิดเห็นซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่มเหมาะสม รองลงมาสมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำงานเสร็จ

ตามเป้าหมาย การแบ่งเวลาในการของสมาชิกแต่ละกลุ่มเหมาะสม การแบ่งกลุ่มเหมาะสม อยู่ในระดับมากตามลำดับ และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้เวลาในการนำเสนอผลงานเหมาะสมเสร็จทันเวลา (ค่าเฉลี่ย=3.72) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนหรือปานกลางจะรู้สึกที่ตนเองเรียนไม่ทันเพื่อน หากพิจารณาไปถึงแบบสอบถามสัดส่วนความพึงพอใจพบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนรูปแบบนี้ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปราย มากกว่าการนั่งฟังบรรยายรวมถึงการเรียนรูปแบบนี้ช่วยปลูกฝังให้เกิดความรับผิดชอบและความเสียสละอยู่ในระดับสูง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

- 1.1 การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนครูผู้สอนควรมีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และวางแผนในการแบ่งกลุ่มนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความกล้าแสดงออก
- 1.2 ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยการจัดอบรมสัมมนาเชิญผู้เชี่ยวชาญมาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน การเตรียมผู้สอน และองค์ประกอบอื่น ๆ อย่างดี เพื่อจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรจะใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสาขาวิชาที่หลากหลายเพื่อดูผลการวิจัยว่าการใช้การเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม
- 2.2 ควรมีการวิจัยศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม กับตัวแปรอื่น ๆ เพื่อดูว่ามีปฏิกริยาร่วมหรือไม่ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทักษะการคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2562*

กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง 2545)*.

จิตติมา อัครธิตพงษ์.(2552). “ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนวิชาการจัดการทรัพยากร มนุษย์

ของนักศึกษาภาคกิตติระดับปริญญาตรี 4 ปีสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ประจำปีการศึกษา

ที่ 2/2552.” รายงานวิจัยสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

จิราพร กำจัดทุกข์. 2552. *ความพึงพอใจหลังการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในเขต กรุงเทพมหานคร*.

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ดวงนิสา เสี่ยวทอง. 2551 *ความพึงพอใจในการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักวิชาการใช้โปรแกรม*

ตารางงานของนักศึกษาแผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพตากใบ, รายงานวิจัย.

- ทศนา แคมมณี. (2546). 14 วิธีการสอนสำหรับครูมืออาชีพ.(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา ปานดำรง. (2555). การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน วิทยาลัยเทคนิคลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประนอม ดอนแก้ว. (2550). การใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเวียงมอกวิทยา. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ผกาภาสเขียนนา (2562). แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน. ค้นเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2562. จาก kruphakamart.wordpress.com/แบบประเมินความพึงพอใจ
- ผดุงชัย ภู่อพัฒน์. (2554). การพัฒนาเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2554, จาก <http://tlc.buu.ac.th/personal/example.pdf>
- ไพโรจน์ คะเชนทร์. (2556). การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2560. จาก www.wattoongpel.com/Sarawichakarn/wichakarn/1-10/การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน10.pdf
- พจนารถ ศรีธธา “ผลของการใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนควบคู่กับการเสริมแรงทางบวกที่มีต่อความสามารถ ด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดชินวราราม จังหวัดปทุมธานี” ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ,2550
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2553, 22 กรกฎาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45ก หน้า 11
- ไพศาล หวังพานิช. 2523. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและ จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. พื้นฐานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- ยุทธนา ปัญญาดี. (2553). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีทักษะกระบวนการคิดเป็นลำดับขั้นตอนโดยนำแนวคิดการเขียนอธิบายด้วยผังงาน. กรุงเทพฯ: โรงเรียนพณิชยการจรัสสินทวงศ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2531) เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาส์น.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2553). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิธร เทียนขาว “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป

- โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหัว”,2552.
- สิริสรณ์ สิทธิรินทร์ (2554). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจในการแลกเปลี่ยนความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการจัดการความรู้. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย (หลักสูตรและการสอน).เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพัตรา เกษมเรืองกิจ. (2551). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง นพบุรีศรีนครพิงค์. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2552). 19 วิธีการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สมบัติร บารมี. 2551. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน. บริษัทมหัพพันซ์ไฟเบอร์ ซีเมนต์ จำกัด (มหาชน). รายงานการวิจัยคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และอนงกุล กริแสง. (2553). หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนต.
- อาภาภรณ์ เทียนขาว. (2554) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการขาย ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ:กรุงเทพ.
- Bender, W. N. *Differentiation instruction for students with learning disabilities*.California: Corwin Press, INC. ,(2002).
- Maslow,Abraham Harold.(1970). *Motivation and Personality*.2nd ed.New York:Harper&Row.
- Maheady.L.,Mallette.B,Harper,G.F.,Sacca,K.C.& Pomerantz.D(1994).*Peer mediated instruction for high- risk students*.

